

Právní rovnost

1. vlna ženského hnutí

Jitka Malečková: *□ Urodná půda*

- “Západoevropský model diskursu o ženách se stal základem všech teoretických analýz vztahu žen (respektive genderu) a národa.” (str.55)

Vývoj debat: žena vs. muž

- □ Žena = nedokonalý muž (Aristoteles)
- Náзор přetrvává i po “querrelle des femmes”
- Osvícenství: přehodnocení pohledu ➔ žena zásadně odlišná od muže (rozdíl v biologii - reprodukční schopnosti, 18. stol.)

Biologický rozdíl (osvícenský názor):

- Znamená, že žena je slabší nejen fyzicky, ale i duševně
- Menší intelektuální schopnosti, iracionální, citová

Encyklopedisté a britští myslitelé

- Názorová rozdílnost
- Převažující názor: žena je “přirozeně” podřízená muži.
- Pro blaho všech má být věrná a oddaná manželka a matka (motiv povinnosti - především protestantský)

Osvícenská představa o ženství

- Ženy ovládané více citem než rozumem
- Nadané zvláštními morálními kvalitami
- Kritika některých myslitelů: negativní důsledky právní podřízenosti žen a jejich ekonomické závislosti na mužích
- Jestli má žena přispět k mravní obrodě společnosti, je ji potřeba vzdělat

Viktoriánské ženství (19. stol.)

- Středněstavovský standard, ale celospolečenský ideál
- “Anděl domu” (Coventry Patmore)
- Oddělená ženská kultura, ženské zájmy, ženské hodnoty
- Veřejná sféra mužská x soukromá ženská
- Žena je “celoživotním invalidou”: slabší fyzicky, intelektuální práce pro ni nevhodná

Vznik I. vlny ženského hnutí

- Impulsem osvícenský pohled na člověka
- Organizování žen a sympatizujících mužů z požadavků na právní rovnost a na vzdělání (někde napojeno na národní hnutí)

John Stuart Mill: *Poddanství žen (1869)*

- 1806-1873
- Zastánce ženských práv
- Politik, člen britského parlamentu
- Usiloval i o volební právo žen

Názory:

- Podřízenost žen je přežitek z minulosti (nadvláda mužů založena na fyzické síle)
- Není biologický důkaz podřízenosti (nikdy jsme nezkusili společnost rovnosti, tak nemáme srovnání)
- Ve svobodné společnosti by ženy měly mít stejná práva jako muži; jejich nesvoboda má důsledky pro celou společnost.

Argument proti statu quo:

- zákony vždy legitimizují, co již existuje, proto nelze říci, že podřízenost žen je přirozená
- Není pravda, že se ženy nikdy nebouřily: v jejich písemnostech o tom doklady najdeme (jinou formu nesouhlasu neměly)
- Ženy své aspirace potlačují, protože jsou socializovány k tomu, že je to neženské
- Ženy si stěžují i na hrubost manželů, ale právo je od toho zrazuje (po stížnosti jsou navraceny do péče viníka)

Obraz ženství je nelogický:

- Mill používá zákonů racionálního uvažování a logiky.
- Muži chtějí ženskou poslušnost i náklonnost.
- “Odevzdání veškeré individuální vůle do rukou muže je základní součást [ženské] přitažlivosti.”

Důsledky pro společnost:

- Když žena nemá žádná oficiální práva, její právo sahá až tam, kam si ho vydobyje.
- Finanční závislost je nedůstojná, ženy se nemohou “počestně” uživit.
- Aktivní mysl, když je jí odepřena svoboda samé nad sebou, se bude snažit ovládat jiné.